

Trường THPT Nguyễn Huệ

ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG

Tổ Ngữ văn

Năm học: 2022 - 2023

Môn thi: Ngữ văn 11

Thời gian: 120 phút

Câu 1 (8.0 điểm)

Hermann Hesse - nhà thơ, tiểu thuyết gia và họa sĩ người Thụy Sĩ gốc Đức từng viết: *“Ngày hôm nay sẽ không bao giờ đến một lần nữa, và bất cứ ai không thể ăn nó, uống nó, nắm nó, và gửi nó sẽ không bao giờ lại nhận được nó trong suốt vĩnh hằng. Mặt trời sẽ không bao giờ lại tỏa sáng như ngày hôm nay... Nhưng bạn phải đóng vai của mình và hát, bài hát hay nhất mình có”*.

Trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan niệm sống thể hiện qua lời phát biểu trên.

Câu 2 (12.0 điểm)

Trong tập tiểu luận **Theo dòng**, nhà văn Thạch Lam viết: *“Công việc của nhà văn là phát hiện ra cái đẹp ở chỗ không ai ngờ tới, tìm cái đẹp kín đáo và che lấp của sự vật, để cho người đọc một bài học trông nhìn và thưởng thức.”*

Bằng trải nghiệm văn học của mình, anh/ chị hãy chứng minh ý kiến trên.

Trường THPT Nguyễn Huệ ĐÁP ÁN ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG

Tổ Ngữ văn

Năm học: 2022 - 2023

Môn thi: Ngữ văn 11

Thời gian: 120 phút

Câu		Điểm
1	Nội dung	8.0
	1. Đảm bảo cấu trúc của một bài văn nghị luận: Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề. 2. Xác định đúng vấn đề nghị luận: Quan niệm sống hết mình, sống trọn vẹn cho hiện tại. 3. Học sinh có thể trình bày ý kiến, quan điểm của mình theo những cách khác nhau, nhưng bài viết phải rõ ràng, hợp lí, thuyết phục, có cảm xúc. Về cơ bản, bài làm cần đạt được một số ý sau: a. Giải thích ý nghĩa câu nói: Thái độ sống trọn vẹn, tận hưởng cuộc sống bằng tất cả mọi giác quan (<i>ăn nó, uống nó, nắm nó, và ngửi nó</i>), mọi mặt của đời sống phong phú ngay trong chính hiện tại vì ngày hôm nay sẽ không bao giờ quay lại thêm một lần nào nữa (<i>Mặt trời sẽ không bao giờ lại tỏa sáng như ngày hôm nay.</i>)=> sống và cống hiến hết mình “<i>hát bài hát hay nhất mình có</i>”. b. Phân tích và bình luận: - Quan niệm sống trân trọng, tận hưởng trọn vẹn từng phút giây của hiện tại => lòng biết ơn cuộc sống vì tất cả những gì mình đang có, sống gắn bó,	1,0 5,0

	yêu quý thiên nhiên và con người xung quanh ta. - Cảm nhận cuộc sống bằng tất cả các giác quan, sống sâu sắc, căng tràn, cảm nhận hạnh phúc ngay ở hiện tại, nơi đời sống giản dị mà diệu kì này, trong mỗi việc mình làm bằng tất cả trái tim. - Thời gian chảy trôi, ngày hôm nay chỉ đến một lần duy nhất trong suốt vĩnh hằng nên hãy sống ý nghĩa với chính mình trong từng khoảnh khắc, cháy hết mình với đam mê, khát khao của bản thân, cống hiến bằng tất cả những gì mình có để không phải nuối tiếc khi mỗi ngày qua đi. <i>(Phân tích chọn lọc một số dẫn chứng để thuyết phục các luận điểm)</i> c. Phản đề - Sống trọn vẹn ở hiện tại không có nghĩa là chỉ biết hôm nay không cần biết ngày mai bởi vì biết cách sống sâu sắc ở ngay hiện tại chính là bạn đang từng bước xây dựng cho tương lai của chính mình. - Phê phán một số người sống lãng phí thời gian vào những việc vô bổ tàn phá cả sức khỏe thể chất lẫn tinh thần (chơi game quá độ, nghiện internet, bỏ bê học hành, rời xa thiên nhiên...) - Phê phán lối sống luôn chờ đợi, chờ một điều kiện nào đó mới cho phép mình thực sự sống (khi nào có thời gian/tiền tôi sẽ...) 4. Cách dùng từ, diễn đạt không mắc lỗi, bài viết sáng tạo.	1,5 0,5
2	Trình bày cách hiểu về quan niệm văn chương của nhà văn Thạch Lam và dùng những hiểu biết văn học để làm sáng tỏ quan niệm ấy.	12,0
	1. Yêu cầu về kĩ năng - Biết cách làm bài văn nghị luận về một vấn đề lí luận văn học, bố cục rõ ràng, vận dụng tốt các thao tác lập luận.	

	- Biết cách chọn và khai thác dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề nghị luận. - Lập luận chặt chẽ, lô gic, không mắc lỗi diễn đạt, chính tả, dùng từ, ngữ pháp; văn viết giàu cảm xúc, giàu chất văn, giàu hình ảnh, sáng tạo. 2. Yêu cầu về kiến thức Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng cần đảm bảo một số yêu cầu cơ bản sau: a. Giải thích quan niệm văn chương của nhà văn Thạch Lam - Nhà văn phải có cái nhìn độc đáo, khám phá sâu sắc và tinh tế về vẻ đẹp cuộc sống, không đơn giản là cái vẻ hào nhoáng, dễ thấy bề ngoài mà căn bản là cái đẹp khuất lấp, nhiều khi bị hiện thực che mắt, tiềm ẩn trong đời sống nội tâm con người, trong sự bình lặng của cuộc sống. - Mở rộng hơn, Thạch Lam còn muốn nói tới sự phát hiện cái đẹp với ý nghĩa toàn vẹn cao quý ở địa hạt tương chừng như cái đẹp không thể xuất hiện, không thể tồn tại. - Chức năng cao cả của văn chương: tác động tích cực tới con người, làm giàu có, làm phong phú, nâng cao đời sống tinh thần cho con người, làm đẹp cho cuộc đời. b. Bình luận về quan niệm văn chương của nhà văn Thạch Lam – Một trong những chức năng của văn học là chức năng thẩm mỹ vì vậy đi tìm và phát hiện cái đẹp chính là công việc của nhà văn. – Cái đẹp hiện rõ giữa cuộc đời thì ai cũng có thể thấy được nên không nhất thiết phải cần đến vai trò của nhà văn. Nhưng có lẽ vì cái đẹp bình dị ẩn sâu trong thực tại, giữa đời thường, cái đẹp “lên lời”, “man mác”, “tiềm tàng” khắp mọi nơi cả ở những chỗ có bề ngoài xù xì, góc cạnh nên không phải ai, bao giờ cũng tìm thấy, cảm nhận được cái đẹp.	3,0 3,0
--	---	-------------------------------------

	– Nhà văn chân chính phải là người không ngừng tìm tòi, khám phá để phản ánh hiện thực một cách sâu sắc, toàn diện và đóng góp cho văn học những giá trị mới, tìm kiếm và cảm nghiệm được nhiều vẻ đẹp, cái đẹp ở những chỗ “không ai ngờ tới”. – Công việc ấy của nhà văn giúp người đọc thêm tin tưởng, có cái nhìn tinh tế nhạy cảm với cuộc sống, thêm yêu và trân trọng thiên nhiên, con người xung quanh. Đồng thời mỗi người đọc sẽ thấy bất ngờ, thú vị khi thưởng thức tác phẩm, thưởng thức vẻ đẹp cuộc sống. – Muốn làm tốt công việc ấy nhà văn cần phải gắn bó với cuộc sống, con người, có tài quan sát, có cái nhìn sâu sắc, tinh tế và tài năng nghệ thuật trong việc thể hiện cái đẹp tiềm ẩn. <i>* Học sinh phân tích các dẫn chứng văn học để làm sáng tỏ. Tuy nhiên, cần biết lựa chọn dẫn chứng phù hợp, tiêu biểu và phân tích làm nổi bật quan niệm văn chương của nhà văn Thạch Lam cũng như sứ mệnh của văn chương nghệ thuật và người nghệ sĩ.</i> c. Đánh giá - Quan niệm trên là lời tâm sự, chia sẻ của một nhà văn luôn yêu quý và trân trọng văn chương, chỉ ra sứ mệnh cao cả của văn chương với con người và cuộc sống. - Đó cũng chính là định hướng để người đọc tìm hiểu, tiếp cận tác phẩm trong chiều sâu tư tưởng của hình tượng nhân vật và tác phẩm. - Bồi dưỡng tâm hồn, hướng người đọc đến chân trời của các giá trị chân-thiện-mĩ. <i>*Lưu ý: Điểm chấm tối đa cho mỗi phần khi bài viết đạt được những yêu cầu về kĩ năng.</i>	4,0 2,0
--	--	-------------------------------------